

Náš Kýrnik

ROČNÍK III.

číslo 1./APRÍL 2018

Časopis občanov obce Veľký Kýr

**MALÝ KULTÚRNY
DOM
VO VEĽKOM KÝRE
MÁ 80 ROKOV!**

str.2.

**Plesová sezóna je za
nami, spomienky
sú výborné!** str.2.

**Šachový klub Veľký Kýr
je pevnou súčasťou obecného
života,** str.8.

**Novou predsedníčkou
Červeného kríža
vo Veľkom Kýre je mladá
Mgr. Nikoleta Gróf,** str.5.

Malý kultúrny dom vo Veľkom Kýre má 80 rokov!

nosti v obci tento druh kultúry absentuje, rozhodli sa organizátori o obnovenie tradície zborového spevu. Oslovili preto bývalého učiteľa Šimeka s prosbou, aby nacvičil krátky program so zborom, ktorý narychlo vznikol mesiac pred plánovaným galaprogramom. Pánovi učiteľovi sa myšlienka a výzva zapáčila a do obce sa

V 30. rokoch minulého storočia divadelníctvo a zborový spev vo Veľkom Kýre hrali dôležitú úlohu. Priestory bývalej základnej školy boli na nácviky už nepostačujúce, preto sa obecná rada rozhodla, že daruje Maďarskému kultúrnemu spolku na Slovensku pozemok, na ktorom mali postaviť nový kultúrny dom. **Pomocou dobrovoľných zbierok a dobrovoľnou prácou sa podarilo odovzdať novopostavený kultúrny dom 24. októbra 1937.** Od roku 1951 do konca

70-tich rokov nacvičili a predstavili naši divadelní amatéri vyše 25 celovečerných divadelných predstavení. Do roku 1981 sa v budove konalo nespočetné množstvo kultúrnych, spoločenských a mládežníckych akcií, budova sa využívala aj ako kino. Následne sa dvere kultúrneho domu pred verejnosťou zatvorili. Tento stav trval až do r. 1993, keď obecné zastupiteľstvo schválilo rekonštrukciu budovy. Rozšírené a zrekonštruované priestory

kultúrneho domu sa tak pred verejnosťou znova otvorili v r. 1998 a odvtedy sa budova nazýva ako „malý kultúrny dom“, využíva sa na organizovanie rodinných osláv, svadieb, kultúrnych a spoločenských podujatí.

Galaprogram pred 80 rokmi bol naozaj veľkolepý, preto sa snažili organizátori jubilejného galaprogramu, konaného pri príležitosti 80. výročia odovzdania kultúrneho domu o to, aby sa aktuálny galaprogram niesol v podobnom duchu. V roku 1963 v obci vznikol mužský, detský a zmiešaný spevácky zbor. Ich hnacou silou bol pedagóg základnej školy Dr. Viktor Šimek. Keďže v súčas-

vrátil po 46-ich rokoch, aby s veľkým elánom, nadšením a pokorou vyhovel prosbe organizátorov. Slávnostný program organizovaný dňa 22. októbra 2017, na ktorom vystúpili okrem novovzniknutého domáceho speváckeho zboru aj ostatné kultúrne a folklórne skupiny obce, bol nádherný! Hostom večera bol ženský spevácky zbor Zoboralja zo Žirian so svojim dirigentom Dr. Viktorom Šimekom. Spesťrením galaprogramu bola výstava fotografií z rôznych spoločenských akcií, konaných v malom kultúrnom dome za uplynulých 80 rokov.

- r -

Plesová sezóna je za nami, spomienky sú výborné!

Fašiangové obdobie prináša so sebou aj plesy, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou kultúrno - spoločenského života každej obce a mesta a inak tomu nie je ani vo Veľkom Kýre. Už tradične tu plesy organizujú polovníci a citaráši. Plesania chtví hostia si vyberú ten svoj a podľa obľúbenosti a podľa návštevnosti treba povedať, že oba plesy sú vyhľadávanou spoločenskou udalosťou v obci.

Prvý v poradí v roku 2018 bol ples, ktorý organizoval v sobotu 20. januára veľkokýrsky Citarový súbor v sobotu 20. januára. Tohtoročný piaty ročník mal názov „Fašiangová zábava“, čomu bol prispôsobený aj štýl a forma plesu. Veselá nálada prevládala do skorých ranných hodín a vo veľkom kultúrnom dome vo Veľkom Kýre sa zabávalo vyše 150 hostí. Vstupenka na

pár stála 30 eur. V tejto sume mali hostia plesu uvítací „welcome“ drink, večeru, polnočnú kapustnicu, minerálku a kávu. Okrem toho na krásne vyzdobených stoloch nechýbalo ani občerstvujúce ovocie. Do tance tak ako každý rok, hrala hudobná skupina Flamingo, ktorá je už obľúbeným hudobným a partnerským telesom miestnych hráčov na gitaru. Nie je pre nikoho tajomstvom, že lákadlom na ples býva aj tombola a vidina výhry. Inak tomu nebolo ani na tomto plese. Za bohatú tombolu gitaráši ďakujú vedeniu

plesu, alebo od sponzorov, ktorými sú priaznivci plesu a priatelia polovníkov z PZ Hubert. Priebeh plesu možno zhrnúť slovami jedného z hostí: „Nálada výborná, priateľská atmosféra, krásna tematická výzdoba, kvalitné jedlo a nápoje, vynikajúci výber hudby a absencia rušivých momentov. Taký bol 5. polovnícky ples vo Veľkom Kýre.“ Niet čo dodať, snáď iba toľko, že pre polovníkov začala hlavná sezóna a už ich určite nestretnete v Kultúrnom dome, ale v ich revíre. Upratujú, zbierajú odpadky, opravujú polovnícke zariadenia – krmelce a posedy, ošetrojú políčka, vysádzajú miešanku, budujú veľko objemové krmelce

obce, miestnym podnikateľom, a priateľom citarového súboru. Výťažok z predaja tombolových lístkov využije citarový súbor na svoju činnosť.

Polovnícky ples vo Veľkom Kýre, ktorý sa konal 3. februára ani tento rok nesklamal. Každoročná tradícia sa opäť niesla v duchu veselej zábavy a priateľskej atmosféry. Určite k tomu prispel aj výborný hudobník a zabávač DJ Rudo. Samozrejmosťou boli okrem uvítacieho nápoja, občerstvenia, hlavnej večere i špeciálne polovnícke gurmánske špeciality. Polovnícke združenie Hubert z Veľkého Kýru má v živote obce a hlavne v príslušnej regióne svoje trvalé a nezastupiteľné miesto a polovníci zo združenia sa už päť rokov stretávajú na ich tradičnom polovníckom plese. Pozvanie tentokrát prijalo takmer 200 hostí. Aj toto číslo je dôkazom, že tento ples je vyhľadávanou spoločenskou udalosťou. Polovnícku atmosféru navodila hneď v úvode slávnostná fanfára trúbená na lo-

veckých rohoch, tzv. „Halali“. Tá odštartovala veselú zábavu, na ktorej okrem tance a priateľských rozhovorov mohli hostia vyhrať jednu z cien z bohatej tombolovej nádielky. Ceny do tomboly boli získané nákupom z výťažku z tomboly minulého

a robia práce, ktoré možno nie sú na prvý pohľad pre ľudí vidieť. Ale zvieratá ich nielen vidia, ale aj cítia. A práve za starostlivosť o prírodu patrí polovníkom veľká vďaka.

Marika Derďaková

Náš Kýrnik..., časopis občanov obce Veľký Kýr, vychádza 2x ročne, registrované Ministerstvom kultúry SR pod EV 5450/16, ISSN 2585-7134,

vydáva - obec Veľký Kýr, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Veľký Kýr, telefón: +421 915 200 801, email: starostka@velkykyr.sk, IČO: 00309109. Redakcia časopisu: Ing. Judita Valašková, starostka obce – predsedníčka redakčnej rady

Informácie z obecného úradu: Gabriela Dubická, fotografické služby: Daniel Száraz, preklad do maďarčiny:

Mgr. Eva Bartalošová. Mgr. Alena Jaššová, promovaná žurnalistka – odborná mediálna poradkyňa a dozor pri komplexnom zostavení obsahu a kreatívny tvorca časopisu, šéfredaktorka a majiteľka Vydavateľstva „HELENA“, so sídlom v Šali, IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán - Zoxó Press. ROČNÍK III., číslo PRVÉ/apríl 2018, ďalšie číslo vyjde v októbri 2018.

Časopis vychádza v náklade 1000 ks, plnofarebne. Nepredajné.

Vytekajúce odpady zo žumpy sa podpisujú pod rapidný nárast rakoviny aj v našich obciach, je to alarmujúce!

Na stav zdravia ľudí má zásadný vplyv päť základných determinantov: životný štýl, životné a pracovné prostredie, úroveň zdravotnej starostlivosti, dedičnosť a sociálno-ekonomické aspekty. Z hľadiska konkrétneho vplyvu sa dokázalo, že samotná zdravotná starostlivosť v širších súvislostiach ovplyvňuje kvalitu zdravia maximálne 20-timi percentami. Zvyšných osemdesiat percent tvoria vplyvy, ako sú vyššie definované. Jedným z najzávažnejších je vplyv životného a pracovného prostredia. Kvalita prostredia, v ktorom človek žije je najčastejšie výsledkom jeho vlastnej činnosti.

V podmienkach našej obce si preto všimame kvalitu ovzdušia, odpadové vody, odpady a chemické nebezpečenstvo, bezpečnosť domácich potravín, pitnosť vody, hluk, kvalitu bývania a klimatické vplyvy.

Zdá sa, že vybudovanie kanalizácie v obci je v nedohľadne. Preto treba hľadať také riešenia, ktoré budú environmentálne záťažou minimalizovať. Stretávame sa však s bagatelizáciou a rôznou formou ignorovania riešenia problematiky. Podceňuje sa riziko znečistenia podzemných vôd zlúčeninami dusíka a fosforu, používanými v záhradách. Do podzemných vôd vplývajú aj pesticídy a organické hnojivá. Vysokú pozornosť treba venovať bezporuchovosti poľnohospodárskej techniky a nakladaniu s odpadmi.

Opatrnosť a dôslednosť pri likvidácii a manipulácii treba venovať čistiacim prostriedkom, odpadom zo spracovania potravín pre organické zbytky, tuky a mazivá, insekticídne a herbicídne prípravky, ropné deriváty a organické uhlovodíky (benzín, nafta, oleje), chlórované rozpúšťadlá, a prípravky osobnej hygieny a kozmetiky, ale aj lieky. Z anorganických látok sú to predovšetkým hnojivá s obsahom živín, amoniak v odpade z potravín, nánosy po výstavbe, vypaľovaní alebo čistení pozemkov, atď..

Za indikátory znečistenia vody sú považované koliformné baktérie. Samé o sebe nie sú pre človeka nebezpečné.

Na rozdiel od iných, ktoré sa našli pri našich vyšetreniach: cryptosporidium parvum, gardia lamblia, salmonella,

novovírus, e.coli, atď. Ale môžu sa vyskytovať aj parazitné červy. Keďže cez obec preteká aj stará Nitra, naozaj treba sledovať a brániť, aby do jej toku neboli z prilahlých parciel odvádzané odpady.

U domácností, ktoré sú napojené na diaľkový vodovod je bezpečnosť pitnej vody zabezpečená. V tých domácnostiach, ktoré na ďalej používajú svoje studne by bolo vhodné občesť dať urobiť rozbor vody na regionálnom úrade verejného zdravotníctva.

Rovnako môže byť znečistená aj pôda. V našich podmienkach najmä používanými umelými hnojivami, látkami na ochranu rastlín a pesticídami.

Mnoho pôdnych vlastností, najmä pôdna štruktúra, obsah vody a vzduchu v pôde, obsah organických látok v pôde a sorpčná kapacita pôdy sú v bezprostrednom vzťahu k reakcii živín v pôde, k výžive rastlín a k hnojeniu. Chemická reakcia pôdy môže byť kyslá, neutrálna alebo zásaditá.

Tak, ako sa za najbezpečnejší zdroj pitnej vody považuje diaľkový vodovod, za bezpečnú odpadovú vodu sa považuje voda odvádzaná verejnou kanalizáciou. Vybudovanie verejnej kanalizácie v našej obci sa javí v nedohľadne, preto treba hľadať také riešenia, ktoré zabezpečia obci čo najväčšiu bezpečnosť na manipuláciu s odpadmi.

Najčastejšie sa pri rodinných domoch budujú žumpy alebo septiky. Žumpa je zariadenie na zachytávanie odpadových vôd bez ich ďalšieho vypúšťania do povrchových alebo podzem-

ných vôd. Vody zo žump sa odvádzajú na likvidáciu do čističky odpadových vôd. Platí podmienka, že žumpa musí byť nepriepustná, vodotesná. Na žumpu sa vydáva stavebné povolenie spolu s povolením stavby, z ktorej sa odpadové vody budú zachytávať. V prípade, že už stavba existuje a žumpa sa buduje dodatočne, postačuje už len ohlásenie drobnej stavby stavebnému úradu obce.

Septik je zariadenie na čistenie odpadových vôd z ktorého sú vody následne vypúšťané do povrchových alebo podzemných vôd. Jedná sa o vodnú stavbu v zmysle vodného zákona, ktorá musí mať okrem stavebného a kolaudačného rozhodnutia

septiky. Sú v rôznych veľkostiach, a inštalujú sa v závislosti od počtu osôb v budove a intenzity využívania. Dajú sa aj kombinovať, čím sa získa väčšia kapacita. Nekorodujú a majú vysokú životnosť. Najčastejšie sa inštalujú trojkomorové septiky. Ďalším riešením môže byť domáca čistička odpadových vôd. Jej vybudovanie sa v podmienkach Slovenska považuje za vadohospodárske dielo a jeho stavba podlieha vydaniu stavebného povolenia. Stavebnému povoleniu, tak ako pri stavbe domu predchádza vypracovanie a predloženie projektovej dokumentácie, ktorú musí samozrejme vypracovať projektant. Domáca čistička odpadových vôd musí byť postavená podľa presne stanovených pravidiel, ktorých správnosť overuje Úrad životného prostredia.

Vysokú mieru rizika predstavujú staré tzv. suché WC-latríny.

Každé ochorenie je spojené s množstvom vyvolávajúcich a rizikových faktorov, ktorých prítomnosť rozhodne o tom, či sa daná choroba vznikne.

Preto sa životné prostredie stáva jedným z hlavných determinantov aktívneho zdravia. V našich podmienkach sa tak alarmujúcou javí skutočnosť vysokého počtu nádorových ochorení predovšetkým tráviaceho traktu, ale aj ostatných systémov. Nie je týždeň, aby sme nezachytili nový prípad ochorenia. Množia sa nám prípady poškodenia parenchymových orgánov – pečene, obličiek, obličiek a srdca. Nezvýčajne vysoký je počet novozistených poškodení chrupaviek váhonosných kĺbov a osového aparátu. V poslednom období sme zaznamenali nárast psychosomatických porúch bez rozdielu pohlavia. Zvyšuje sa nám chorobnosť mladej populácie v postpubertálnom veku.

Zdravé životné prostredie pre seba a svojich potomkov by mali budovať všetci občania, nie sa len spoliehať na iného, alebo následne už len liečiť choroby. My sami môžeme veľa ovplyvniť, čo sa týka kvalitného životného prostredia, keď si ho budeme chrániť a neotravovať. Keď prepukne choroba, už je neskoro!

prípravil: MUDr. Peter Frey

Novou predsedníčkou Červeného kríža vo Veľkom Kýre je mladá Mgr. Nikoleta Gróf

V dnešnej dobe sú častokrát kritizovaní mladí ľudia za ich ľahostajný prístup k svojmu okoliu a nevšímavosť k problémom iných. Výnimkou je mladá žena z Veľkého Kýru, ktorá sa vydala na cestu dobrovoľníctva v tom najdôležitejšom smere akým je zdravie a záchrana života. Práve toto všetko spadá pod organizáciu Slovenského červeného kríža a novou predsedníčkou miestneho spolku vo Veľkom Kýre sa nedávno stala Mgr. Nikoleta Gróf. V rozhovore vám ju nielen predstavíme, ale dozviete sa o histórii spolku, aj o jej vízii do budúcnosti:

• Ako a kedy ste sa dostali do funkcie?

- V januári 2018 pri odovzdávaní striebornej Jánskeho plakety ma oslovila pani starostka, či by som nechcela zastávať funkciu predsedu SČK za našu obec. Oficiálne som bola menovaná 8. marca, kde mi funkciu odovzdal pán Jozef Dojčán, predošlý predseda MS SČK. Momentálne sa oboznamujem s celým chodom a samotnou funkciou predsedu spolku SČK.

• Stihli ste sa už oboznámiť s históriou MS SČK Veľký Kýr?

- História spolku u nás v obci siaha až do 60-tych rokov 20.

storočia, no žiaľ presný rok nie je známy a neviem uviesť ani meno zakladateľa spolku. V kronike obce je ako predseda uvedený pán Aladár Szóke, ktorý svoju funkciu v roku 1976 odovzdal pánovi Jozefovi Dojčanovi. Ten bol predsedom spolku SČK až do roku 2018 a istý čas mu asistoval aj pán MUDr. Milan Križan. Nesmieme zabudnúť ani na pani Alžbetu Valaškovú, ktorá pôsobí vo všeobecnej ambulancii pre dospelých ako zdravotná sestra a spolku bola, a stále je veľmi nápomocná. Počas ich pôsobenia spolok organizoval rôzne činnosti ako napríklad: zbierka šatstva, rôzne zábavy, výlety, upratovanie obce a dokonca členovia spolku SČK boli ako prvá pomoc pri rôznych podujatiach obce a pod. Spolok mal od založenia približne 70 členov a tento počet sa zachoval až dodnes.

• Prezraďte nám niečo o vás a čo vás motivovalo, aby ste túto funkciu zobrať?

- Vyštudovala som učiteľstvo pre primárne vzdelávanie na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Toho času pracujem ako vychovávateľka v miestnej základnej škole. Funkciu predsedu SČK som zobrala z jednoduchého dôvo-

du, pretože si myslím, že by bola veľká škoda keby tento spolok v našej obci zanikol. Je veľmi dôležité oboznamovať občanov všetkých vekových kategórií o dôležitosti darovania krvi. Je to tá najcennejšia tekutina, ktorá nám koluje v žilách.

• Vaša funkcia v SČK bude vyžadovať aj čas, ktorý si ukradnete zo súkromia. Máte podporu v rodine?

- Myslím si, že je to v poriadku, čo sa týka voľného času. Nehovorím, že ho mám na rozdávanie, ale na dobrú vec si vždy rada nájdem čas.

• Vy sama idete príkladom a ste dárkyňou krvi. Koľkokrát ste už darovali krv a poskytli ste už niekedy prvú pomoc?

- Krv darujem pravidelne už niekoľko rokov a som držiteľkou striebornej Jánskeho plakety. Mám za sebou cez 20 odberov a plánujem v darovaní krvi pokračovať. Samozrejme, pokiaľ to bude zo zdravotných dôvodov možné. Čo sa týka prvej pomoci, tú som poskytla niekoľko krát.

• Aké máte plány s MS SČK do budúcnosti?

- Určite chcem zapojiť viac mladých ľudí, dostať Červený

kríž a jeho činnosť viac do povedomia ľudí. Ani jeden z nás nevie, kedy bude potrebovať pomoc toho druhého. Myslím si, že je dôležité udržať existenciu spolku, nakoľko je veľké množstvo potenciálnych darcov krvi, ktorí nie sú vždy ochotní za darovaním cestovať a bola by veľká škoda keby takýto darcovia vypadli. V tomto smere vidím obrovské plus, že pracovníci NTS sú otvorení možnosti dochádzať za svojimi darcami krvi a budem sa snažiť urobiť maximum pre to, aby táto spolupráca aj naďalej fungovala.

Marika Derđaková

Zrekonštruovali sme sakrálne pamiatky v našej obci

V lete 2017 bola obnovená sakrálna pamiatka sochy sv. Štefana pri miestnom kostole.

Reštaurovanie a prekrytie sochy vykonali domáci majstri za pomoci niekoľkých húževnatých členov MO

Csemadoku a pracovníkov obce. Financovanie projektu sa uskutočnilo z dotácie získanej z prostriedkov NSK prostredníctvom MAS Cedron – Nitrava.

Pamätník padlých hrdinov I. a II. sv. vojny

Existujúci pamätník obetí II. sv. vojny na novom cintoríne bol v roku 2015 rozšírený o novú pamätnú tabuľu s menami hrdinov padlých v I.

svetovej vojne. Slávnostným odhalením tohto rozšíreného pamätníka dňa 21. júna 2015 sa dosiahlo, že spomienku hrdinov oboch svetových vojen, ktorí sú pochovaní na rôznych zahraničných vojen-

pôvodný pamätník

úprava v r. 2015

pokračovanie na str. 6.

ských cintorínoch, si budú môcť odteraz uctiť ich rodinní príslušníci na tomto symbolickom mieste.

V minulom roku naša obec získala dotáciu od vlády Maďarskej republiky prostredníctvom výzvy Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. vo výške 1.600 eur. Predmetom

projektu bola úprava okolia pamätníka a podmienkou jeho realizácie bolo využitie dobrovoľníckej práce.

Privítali sme preto ponuku miestnej organizácie Združenia maďarských rodičov na Slovensku na zorganizovanie brigád. V auguste sa na dvoch akciách vykonali prípravné práce a vyčistila sa odjazdová cesta nového cintorína. Spoločne strávené veselé chvíle

si pochvalovali mladí, aj skôr narodení, účastníci mali navyše aj príjemný pocit z dobre vykonanej práce. Dlažbu na schody pamätníka uložili dvaja domáci majstri, ozdobné svahovky vsadili do terénu zamestnanci obce a posled-

ná, najväčšia brigáda, bola vykonaná na poslednú chvíľu (30.10.2017), veď hotovým dielom sme chceli prekvapiť návštevníkov cintorína ku Dňu všetkých svätých a pri Pamiatke zosnulých. V rámci poslednej brigády, ktorej sa

zúčastnili členovia miestneho Klubu dôchodcov, Združenia maďarských rodičov na Slovensku a niekoľko zamestnancov obce, boli vysadené všetky stromy a kríky a uložené ozdobné kamene. Účastníci si túto brigádu budú

asi dlho pamätať, veď finiš bol naozaj dramatický: aby sa stihli dokončiť všetky práce, museli sa dobrovoľníci veľmi ponáhľať, nakoľko sa medzičasom zamračilo a nakoniec ich rozohnala poriadna búrka. Konečný efekt zrealizovaného projektu bol však dosiahnutý: obnovené okolie pamätníka kladne hodnotili domáci aj cudzí návštevníci cintorína.

*Ing. Judita Valašková,
starostka obce
Veľký Kýr*

súčasný pamätník

zrekonštruovaná
socha sv. Štefana

Kýrsky futbal... Pozitívum? Či negatívum pre obec?

Gabriel Bajkai

Futbalový klub pod názvom FC Veľký Kýr so štatútom občianskeho združenia čoskoro oslávi storočnicu svojho pôsobenia. Za ten čas prešiel klub rôznymi zmenami, reštrukturalizáciami, zánikom či reštartom, až sa dostal do podoby v akej ju poznáme teraz. Dúfajúc, že posledným reštartom prešiel futbal v obci v lete roku

2016. Týmto kvázi novým začiatkom sa vypracovali nové stanovky klubu, vymenila sa a zároveň doplnila členská základňa združenia, ktorá zvolila nové vedenie. Občianske združenie zastrešujúce futbal v obci zmenilo svoj názov z TJ družstevník Veľký Kýr na FC Veľký Kýr. Vytvoril sa úplne nový káder A mužstva pozostávajúci výhradne z domácich hráčov. Pokračovalo sa dobre rozbehnutou prácou s mládežou. Za predsedu si členská základňa vtedy zvolila Gábora Bajkaiho (rodáka žijúceho v Nových Zámkoch), ktorý vtedy v klube pôsobil ako tréner dorastu. Prečo zvolili jeho? Nenašiel sa nikto z miestnych, kto by viedol klub? Nikomu už nezáležalo na futbale v obci? To bola jedna z mnohých otázok, ktoré sme položili menovanému predsedovi.

o Ako to teda bolo s tým reštartom v r.2016?

- Po neúspešnej sezóne 2015/2016 kedy A mužstvo vypadlo až do predposlednej okresnej súťaže vznikol jeden veľký otáznik nad existenciou klubu. Ja som vtedy pôsobil ako tréner dorastu a s lútosťou som sa prizeral čo sa deje. Ja by som nepovedal, že v obci sa nikto nenájde kto by mohol riadiť klub. Skôr by som povedal, že domáci funkcionári či diváci vtedy strácali vieru. Rozpadávali sa futbalové vzťahy, viazla komunikácia, chýbali základy a štruktúra klubu. Zrejme

to bol dôvod, že ma v júli 2016 funkcionár Vendelín Zaľko navrhol za predsedu klubu a výkonný výbor ma jednohlasne zvolil. Usúdili, že klub potrebuje zmenu. Prijal som túto výzvu pretože som spoznal veľa šikovných a pracovitých ľudí, ktorí mi prisľúbili pomoc, zo strany obce tam bola, a aj stále je veľká podpora a na neposlednom rade „fanúšikovská“ základňa je veľká. Obec Veľký Kýr žije futbalom, občania majú radi futbal a celkovo pre koho iného by sme to robili keď nie pre divákov? Tým, že som bol zvolený a dostal som podporu od občanov, som sa snažil len znova naštartovať športového ducha obce. Mojm cieľom je dosiahnuť optimálnu úroveň klubu, dodať energiu a chuť pracovať všetkým funkcionárom klubu, stanoviť určité pravidlá a posledná vec je odovzdať moje skúsenosti a post môjmu nástupcovi, ktorý bude domáci kýran a túto funkciu vykonávať zo srdca tak ako ja.

o Vyskúšam vašu sebakritiku - myslíte si, že ste prínosom pre klub?

- Sto ľudí rovná sa sto chutí. Myslím si, že v dedine sa nájdu ľudia, ktorí nie sú stotožnení s mojou osobou. Či som bol prínosom pre klub sa teraz ešte nedá hodnotiť. Je pravda, že za necelé dva roky môjho pôsobenia sa urobilo kus práce, ale vďaka nepatrí len mne, ale všetkým, ktorí pracujú okolo futbalu. Máme za sebou

nejaké výsledky či už športové úspechy alebo to, že sa zrekonštruoval areál štadióna. Vari najväčším pozitívom je rozširovanie fanúšikovskej základne. Čím ďalej, tým viac ľudí navštevuje Kýrsky futbalový štadión. To, že či som bol prínosom, alebo len ďalší v poradí sa uvidí časom. Cítim, že klub ešte nie je stopercentne stabilizovaný a optimalizovaný. Sú ešte nejaké medzery, ktoré treba vyplniť.

o Spomínali ste ľudí, teda funkcionárov, ktorí Vás obklopujú..

- Áno tak je. Chcel by som spomenúť niektoré mená. Tak napríklad ekonóm klubu je Erik Bottlík, ktorý má na starosti financie. ISSF manažérom a kameramanom je Vendelín Zaťko, ktorý trávi naozaj veľa voľného času na ihrisku a je nápomocný pri všetkom. Patrik Malý ako skvelý hráč A mužstva odovzdáva skúsenosti nášmu dorastu a zároveň má na starosti aj propagáciu klubu. S dorastom mu pomáha Tomáš Slovák, ktorý je zároveň aj vedúcim A mužstva. Slovák manažuje aj dopravu pre všetky kategórie na vonkajšie zápasy. Náš šofér autobusu a zároveň najväčší fanúšik Silvester Vaš si zaslúži tiež veľký obdiv, pretože pri piatich kategóriách, ktoré máme, strávi veľa času mimo rodiny. O ihrisko sa stará člen výkonného výboru Juraj Száraz a patri medzi najväčších srdciarov Kýrského futbalu. O našich najmenších sa stará Jozef Uhliarik, ktorý odvádza perfektnú prácu s mládežou. Vedenie sa samozrejme teší z výsledkov, ktoré dosahuje so svojimi zverencami na ihrisku, ale našou najväčšou radosťou je to, že každým pribúdajúcim mesiacom máme viac a viac detí. Veľkú podporu dostávame od starostky obce Judity Valaškovej a od zamestnankyň obecného úradu. Nemôžem nespomenúť nášho pokladníka Štefana Šestáka, člena výkonného výboru Patrika Szökeho a v neposlednom rade ľudí, ktorí podporujú klub z vlastnej iniciatívy (Pavol Kóňa, Peter Bálint, Ladislav Máté, Peter Ryby, Pavol Čebík, Melinda Szárazová, Roland Bőjtös a mnoho ďalších). Všetkým Ďaku-

jem za spoluprácu.

o Každý mesiac viac a viac detí?

- Presne tak. V našom klube pracujeme so štyrmi mládežníckymi družstvami a to: predprípravka, kde sú deti od 6 do 10 rokov. Trénuje ich už spomínaný Tomáš Slovák. V tejto skupine máme tak ako chlapcov aj dievčatá a rozvíjame v nich športového ducha, sociálne cítenie a vyplňame im voľný čas. V kategórii od 10 do 12 rokov máme momentálne 12 detí, ktoré vzorne reprezentujú nielen klub, ale aj obec. Vo svojej lige skončili minulý rok na 5. mieste a tento rok majú „našlapnuté“ na boj o titul. Ich trénerom je uznávaný Jozef Uhliarik, ktorý s nimi pracuje tri až päť krát do týždňa. Okrem toho má na starosti aj ďalšiu kategóriu - žiakov od 13 do 15 rokov, ktorí mimochodom minulý rok bojovali o titul, no v záverečnom turnaji obsadili celkové tretie miesto. Poslednou mládežníckou kategóriou sú dorastenci od 15 do 19 rokov, ktorí minulý rok získali titul a postúpili do regionálnej súťaže. Momentálne ich trénuje dvojica Malý - Slovák. Naša mládež je naša budúcnosť. S týmto mottom sa riadime a prikladáme veľkú váhu ich výchove. Možno niektorí z nich prestanú hrať futbal, no vzťah k futbalu a celkovo k športu nikdy nestratia. Cez futbal sa deti učia príslušnosti k rodnej obci.

o A ako je na tom vaše slávne A mužstvo? Počula som, že máte titul.

- Správne. Naše A mužstvo v sezóne 2016/2017 vyhralo 7. ligu bez jedinej prehry a stali sa majstrami. Ako som už spomínal chceme hrať hlavne s domácimi hráčmi, čo sa nám aj darí. Vo Veľkom Kýre sa narodilo veľa nadaných futbalistov a mnohí z nich sa vrátili späť reprezentovať klub aj obec. V roku 2016 sa vrátilo veľa hráčov, ktorí boli na hosťovaní v iných kluboch, ako napríklad Boris a Daniel Bátoroví, Marek Száraz, Tomáš Sládeček, Attila Kőkényesi, Patrik Malý, Mária Szöke. Vytvorili sme káder a skvelú partiu. V roku 2017 sa vrátil naspäť aj Roman Sendrei a Ján Kugler. Momentálne

A mužstvo od reštartu má za sebou 45 majstrovských zápasov a z toho bilanciu 3 prehry, 4 remízy a 38 výhier. Okrem toho sme vyhrali prestížny pohár starostov obcí, to bolo v lete 2017 a v zime sme sa umiestnili na plne obsadenom halovom turnaji na 2. mieste.

o To je pekná vizitka klubu, ale „Quo vadis?“...ako ďalej?

- Dobrá otázka. Ako sa hovorí budúcnosť je neistá. S istotou ale viem povedať iba to, že ak naďalej bude takáto skvelá podpora pani starostky a poslancov, a my v klube budeme naďalej tvrdo pracovať, tak futbal vo Veľkom Kýre bude napredovať. Máme vytyčené nejaké ciele, za ktorými ideme a to nás ženie vpred. Momentálne pracujeme na výstavbe tréningového centra na školskom ihrisku. Je to nevyhnutné preto, lebo máme 5 kategórií čo je okolo 70 až 80 futbalistov. Pre ihrisko na hlavnom štadióne je to priveľká záťaž, a preto musíme riešiť túto situáciu práve výstavbou tréningového centra. Ďalším našim cieľom je väčšia propagácia nášho klubu. Chceli by sme viac aktualít a informácií o klube poskytnúť našim fanúšikom prostredníctvom sociálnych sietí, a vlastne pritiahnúť nielen divákov ale aj nových funkcionárov, futbalistov, atď. Veď kapacitne nie sme limitovaní. A neposledným našim cieľom je znova získať titul s A mužstvom.

o Čo chcete na záver odkázať čitateľom alebo vašim rodákom?

- Chcel by som v mene klubu poďakovať pani starostke Judite Valaškovej a obecnému zastupiteľstvu a pracovníckam obecného úradu za skvelú podporu a pomoc. Samozrejme sa chceme poďakovať všetkým, ktorí pomáhajú posúvať náš klub vpred. Veľké ďakujem patrí fanúšikom, priaznivcom a sponzorom. A na záver chcem poprosiť tých rodičov, ktorí váhajú dať svoje dieťa na futbal aby neváhali. Veľmi radi prijmeme každé dieťa medzi nás.

S predsedom FK Veľký Kýr sa rozprávala Mária Derďaková

Spoločná fotka A mužstva s dorastencami po získaní titulu v oboch kategóriách (jún 2017)

Šachový klub Veľký Kýr je pevnou súčasťou obecného života

Na webovej stránke nájdete popis, že veľkokýrsky Šachový klub je samostatná, nepolitická, záujmová organizácia, ktorá reprezentuje obec v šachu. Po dôkladnejšom preštudovaní zistíte, že tento klub naozaj veľmi úspešne reprezentuje Veľký Kýr a okrem toho je už dlhé roky pevnou súčasťou obecného života.

Oficiálny šachový klub vznikol v novembri 1997. V súčasnosti jeho predsedom je Alexander Bálint, podpredsedom Vojtech Száraz a členmi

výkonnej rady Alexander Bálint, Vojtech Száraz, Jozef Havran a Jozef Száraz. Šachisti sa stretávajú pravidelne na tréningu každý štvrtok večer v miestnom Kultúrnom dome. História šachu sa však vo Veľkom Kýre začala písať oveľa skôr. Začiatky šachovej hry v obci siahajú do 30-tich rokov minulého storočia. Sú informácie od starších ľudí, že medzi svetovými vojnami sa niektorí obyvatelia našej obce vo svojom voľnom čase venovali šachu. Zvýšenie úrovne šachu nastalo v čase študentských rokov Pavla Labaiho, ktorý si osvojil teóriu šachu a zároveň naučil svojich rodinných blízkych - Jozefa Bőjtösa a Štefana Bőjtösa - hrať šach, ktorí potom s ním patrili medzi najlepších šachistov vo vtedajšom šurianskom okrese. V 50-tich rokoch sa ešte k nim do štvorčlenného družstva pripojil aj Rudolf Rác. V takejto zostave hrali títo šachisti priateľské zápasy s družstvami z okolitých dedín. Všetci menovaní hráči sa

pravidelne zúčastňovali aj na turnajoch jednotlivcov v Šuranoch a v Nových Zámkoch. V roku 1964 dochádza k reorganizácii šachového družstva, ktoré súťaží pod menom TJ Družstevník Milanovce. Vedúcim sa stáva Vojtech Bőjtös, ďalším členmi sú Zoltán Labai, Pavol Labai a Štefan Bőjtös. V takejto zostave hráči dosiahli vynikajúce výsledky - viackrát vyhrali okresnú súťaž družstiev. Od roku 1970 sa zostava družstva postupne rozširuje a do súťaže sa zapájajú aj mladší hráči. Kvalita hráčov sa zlepšuje a už v súťažnom ročníku 1971/1972 družstvo zvíťazí v II. triede Západoslovenského kraja a tak postupuje do I. triedy, čo je doposiaľ najväčší úspech našich šachistov. V polovici súťaže však družstvo z technických príčin nemôže odohrať majstrovské stretnutia, preto vystupuje zo súťaže. Po súťažnom ročníku 1975/1976 sa do ďalších súťaží už naše družstvo nezapája. Po štvorročnej prestávke na jeseň 1980 dochádza k ďalšej reorganizácii šachového družstva. Pod pôvodným názvom hráva okresné súťaže do roku 1986. Vo vedení sa postupne vystriedajú Pavol Labai, Tibor Gergely a Alexander Straňák. V roku 1991 vzniká v obci šachový krúžok na základnej škole. Vedúcim bol Štefan Száraz a neskoršie Štefan Vereš. Žiaci pravidelne

hrávali na turnajoch mládeže jednotlivcov, ale aj ako družstvo viackrát úspešne reprezentovali školu na Pohári Tábertúz. Po viacročnej šachovej prestávke v roku 1997 vzniká v obci nový klub pod názvom Šachový klub Veľký Kýr. Jeho predsedom sa stáva Alexander Bálint a túto funkciu vykonáva nepretržite až po súčasnosť. Prvými členmi klubu sú hráči, ktorí reprezentovali obec v rokoch 1980 až 1988. Postupne prichádzajú aj posily, čím sa výrazne zvýši kvalita družstiev v klube. V 20-ročnej histórii klubu sa v členskej základni vystrieda okolo 60 šachistov, z ktorých šiesti hrali vo všetkých súťažiach. Patria sem Zoltán Labai, Alexander Bálint, Alexander Straňák, Jozef Száraz, Gabriel Keresteš a Ľudovít Kántor. V súťažiach rôznych kategórií dosahujú úspešné umiestnenia a nezaostávajú za nimi ani Zoltán Labai a Jozef Havran v kompozičnom šachu. Pri príležitosti 10. výročia založenia klubu v roku 2007 klub usporiadal turnaj jednotlivcov v rapid šachu - „OPEN Veľký Kýr 2007“. Turnaja sa zúčastnilo 80 hráčov z 21 klubov. Klub v súčasnosti neorganizuje žiadne turnaje jednotlivcov. Turnaje sú väčšinou organizované napr. na získanie titulov, ELO bodov, ale aj pri určitých príležitostiach či výročiach. Čo sa týka majstrovských

súťaží družstiev, súťaže patria do kompetencie Slovenského šachového zväzu. Vedenie obce vychádza svojim šachistom v ústrety. Poskytuje im hraciu miestnosť na tréningy a na usporiadanie majstrovských stretnutí. Taktiež ich ako hlavný sponzor finančne každoročne podporuje. Vedenie klubu trápí vysoký vekový priemer šachistov. Pokiaľ klub bol v kontakte so školou, mládež chodila na rôzne súťaže družstiev a turnaje jednotlivcov, úspešne reprezentovala tunajšiu školu. V súčasnosti niet na škole pedagóga, ktorý by viedol šachový krúžok. Preto je tento stav z hľadiska existencie klubu neprijateľný. V klube majú iba dvoch stredoškólkov, pričom priemerný vek hráčov klubu už prekročil 50 rokov. Zo štatistik vyplýva, že v našom kraji je kýrsky klub vekovo tretí najstarší. Bobby Fischer, jeden z najlepších hráčov šachovej histórie okrem iného povedal: „V šachu môžete byť dobrý iba vtedy, ak tú hru nadovšetko milujete. Raz dáte lekcii súperovi, inokedy dá lekcii on vám. Práve o tom je šach.“ Alexander Bálint - predseda ŠK Veľký Kýr ešte doplní túto myšlienku: „Šach je veľmi krásna hra. Rozvíja logické myslenie, zlepšuje pamäť, zvyšuje kreativitu.“

Mgr. Mária Derďaková

Nagykér infó

III. ÉVFOLYAM

1. szám/ÁPRILIS 2018

Nagykér lakosainak lapja

**NYOLCVAN ÉVES
A NAGYKÉRI
KIS
KULTÚRHÁZ!**

str.2.

**Vége a báli
szezonnak,
fergetegesek
az emlékek!** str.2.

**A Nagykéri Sakk-Klub
a közösségi élet
biztos pontja,** str.8.

**A fiatal Gróf Nikoleta
a nagykéri vöröskereszt
új elnöke,** str.5.

Nyolcvan éves a nagykéri kis kultúrház!

volt. A faluban jelenleg hiányzik ez a művelődésfajta, ezért a szervezők úgy döntöttek, hogy megújítják a karéneklés hagyományát. Megszólították Šimek tanár urat arra kérve, hogy tanítson be egy rövid programot az ünnepség előtt egy hónappal megalakult kórusral. A tanár úrnak megtestezte a gondolat és a kihívás

A múlt század harmincas éveiben gazdag kulturális élet zajlott falunkban, több énekkar és önkéntes színjátszócsoporthoz tartoztak. Az egykori alapiskola épületének termei már nem voltak elegendők a próbákra, ezért a község tanácsa úgy döntött, hogy telket ajándékoz az akkori Szlovéniai Magyar Kultúregyletnek, ahol felépítették az új kultúrházat. **Az önkéntes gyűjtésből befolyt összegnek és az önkéntesek munkájának köszönhetően 1937. október 24-én**

átadhatták az új kultúrházat. 1951-től a hetvenes évek végéig több mint huszonöt egész és darabot mutatott be az amatőr színjátszó csoport. 1981-ig számtalan kulturális-, társadalmi- és ifjúsági rendezvényt szerveztek az épületben, amely mozikként is működött. 1981-ben bezárult a kultúrház ajtaja a nyilvánosság előtt, egészen 1993-ig, amikor a helyi képviselő-testület jóváhagyta az épület felújítását. A kultúrház kibővített és felújított

termei 1998-ban nyitlak meg újra a nyilvánosság előtt. Azóta kis kultúrházként emlegetik a főleg családi ünnepségeknek, lakodalmaknak és kulturális-társadalmi eseményeknek otthont adó épületet.

A nyolcvan évvel ezelőtti megnyitóján igazán nagyszabású volt, ezért a jubileumi ünnepség szervezői (a Szlovákia Magyar Szülők Szövetségének helyi szervezete) igyekeztek hasonló szellemben megszervezni a kultúrház átadásának nyolcvanadik évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyt is. 1963-ban férfi-, gyerek- és vegyes kar alakult a faluban, amelynek moztatórugója Dr. Šimek Viktor, az alapiskola pedagógusa

és 46 év után nagy lendülettel, lelkesedéssel és alázattal viszsztatért a községbe, hogy eleget tegyen a szervezők kérésének. A tavaly október 22-én megrendezett fantasztikus ünnepi gálaműsoron a zsúfolásig megtelt kultúrházban a hazai kórus mellett felléptek a község további kulturális- és népművészeti egyesületei is. Az est vendége a zserei Zoboralja női kar volt, élükön Dr. Šimek Viktor karnaggyal. A gálaműsort egy fényképiállítás színesítette. A képeken megelevenedtek az elmúlt nyolcvan évben rendezett események, amelyeknek a kis kultúrház adott helyet.

- r -

Vége a báli szezonnak, fergetegesek az emlékek!

A farsangi időszakra jellemző bálók szerves részét képezik minden község és város kulturális- és társadalmi életének és ez Nagykeren sincs másként. A vadászok és a citerások bálja hagyománynak számít. A bálozni vágyó vendégek kedvük szerint dönthetnek és a látogatottság alapján elmondható, hogy mindkét bál keresett társadalmi esemény a községünkben. Idén a nagykéri Citerazenekar által, január 20-án megrendezett bál nyitotta meg a szezont. Az idei ötödik évfolyam a Farsangi mulatság címet kapta, ehhez igazították a bál stílusát is. A nagykéri kultúrházban a kora reggeli órákig jókedvűen mulatott a több, mint százötven vendég. A páros belépő harminc euróba került, ebből üdvözlő italt, vacsorát, éjfélit káposztalevest, ásványvizet és kávét is kaptak a vendégek.

A frissítő gyümölcs sem hiányzott a gyönyörűen felszített asztalokról. A korábbi évekhez hasonlóan idén is a Flamingo zenekar húzta a talpalávalót, a csoport a helyi citerások kedvelt partnere. Nem titok, hogy a tombolahúzás és az esetleges nyeremény megszerzése is növeli a bálók vonzóerejét. A citerások köszönik a falu vezetéseinek, a helyi vállalkozóknak és a csoport barátainak a tombolához való hozzájárulást. A tombolajegyek eladásából származó bevételt a csoport tevékenységé-

bál hangulatát: "Fantasztikus hangulat, baráti légkör, gyönyörű, tematikus díszítés, minőségi ételek és italok, remek zeneválasztás és semmi zavaró pillanat". Ilyen volt az 5. vadászbál Nagykéren". Nincs mit hozzátenni, esetleg csak annyit, hogy elkezdődött a fő vadászidény, ezért a kultúrházban már biztos nem találkozhatnak vadászokkal, helyette a vadászkörzetben dolgoznak. Takarítanak, szemetet szednek, megjavítják az etetőket és a vadászeleket, előkészítik a keveréktakarmányt, nagy etetőket építenek és elvégzik azt a munkát, amit a külső szemlélő első ránézésre talán

nek finanszírozására fordítják.

A nagykéri vadászbált február 3-án tartották és most sem okozott csalódást. Idén is a jókedvű mulatozás és a baráti hangulat jellemezte a hagyományos bált. Ehhez biztosan hozzájárult a remek zenész és mulattató, DJ Rudo. Az üdvözlő ital, frissítő és a fő vacsora mellett speciális vadász ingyencségek is szerepeltek az étlapon. A falu és a közeli környék életében is kiemelt és pótolhatatlan helyen szerepel a nagykéri Hubert vadásztársaság, amelynek tagjai már öt éve rendszeresen találkoznak a hagyományos vadászbálon. Idén közel kétszáz vendég fogadta el a meghívást. Ez a szám is bizonyítja, hogy mennyire látogatott társadalmi rendezvény a vadászbál. A bál elején az ún. Halali vadászkürtön megszólaló ünnepi harsona nyitotta meg a vidám mulatságot, ahol a táncon és a baráti beszélgetéseken kívül értékes tomboladíjakat is nyerhettek a vendégek.

A vadászok a tavalyi bál bevételéből, a szponzorok és a Hubert vadásztársaság barátainak hozzájárulásából vásárolták meg az idei tomboladíjakat. Az egyik vendég szavaival foglalhatjuk össze a

észre sem vesz. A vadak viszont látják és érzik is a törődést. Nagy köszönettel tartozunk a vadászoknak azért, hogy gondozzák a természetet.

Marika Derdaková

Nagykér infó..., Nagykér lakosainak lapja, megjelenik kétszer évente, engedélyezte a SZK Kulturális Minisztériuma, EV 5450/16, ISSN 2585-7134,

Pozsony, kiadja: Nagykér község, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Veľký Kýr, telefon elérhetőség: +421 915 200 801, e-mail: starostka@velkykyr.sk, IČO: 00309109. Szerkesztőség: Ing. Judita Valašková, polgármester - szerkesztőségi tanácselnök.

A község háza információi: Gabriela Dubická, fotó: Daniel Száraz, magyar fordítás: Mgr. Eva Bartalová.

Mgr. Alena JAŠŠOVÁ, újságíró – szakmai és mediális tanácsadó, valamint a lap összeállításának szakmai felügyelete, főszerkesztő és a „HELENA” kiadó tulajdonosa – székhely: Végsellye, IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán - Zoxó Press. III. évfolyam, 1. szám/április 2018.

A következő szám 2018 októberén jelenik meg. Megjelenik 1000 példányban. Ingyenes.

A szivárgó szennyvíz okozhatja a rákos megbetegedések egyre gyakoribb előfordulását a falvainkban, ez veszélyes!

Öt alapvető tényező befolyásolja az emberek egészségét: az életmód, az egészségügyi ellátás minősége, az öröklődés és a szociális-gazdasági tényezők. A konkrét hatások szempontjából bizonyított, hogy maga az egészségügyi ellátás szélesebb kontextusban vizsgált befolyása az emberek egészségére legfeljebb húsz százalékot tesz ki. A fennmaradó nyolcvan százalékot a már említett hatások alkotják. Ezek közül az egyik legkomolyabb tényezők a környezeti- és a munkahelyi hatások. A környezet minősége, amelyben az ember él, legtöbbször a saját tevékenységének az eredménye. A falunk adottságai keretében ezért figyelünk oda a levegőminőségre, a szennyvizekre, a hulladékra és a kémiai veszélyekre, a háztáji élelmiszerek biztonságára, a víz ihatóságára, a zajra, az életkörülmények minőségére és a légköri hatásokra. Úgy tűnik, hogy belátható időn belül nem épül csatornahálózat a faluban. Ezért olyan megoldásokat kell keresni, amelyek csökkentik a környezeti terhelést. Mégis találkozunk olyan helyzetekkel, amikor bagatellizálják a problémát, vagy különféle módokon ignorálják a helyzet megoldását. Aláértékelik a kertekben használt nitrogénvegyületek és foszfor miatti talajvízszennyezés veszélyét. A peszticidek és a szerves trágyák is belemosódnak a talajvízbe. Fokozott figyelmet kell fordítani a mezőgazdasági gépek megfelelő állapotára és a hulladékgazdálkodásra. Elővigyázatosságnak és következetesnek kell lenni a tisztítószerke, az élelmiszer feldolgozásból származó szerves hulladék, zsírok és kenőanyagok használatakor és megsemmisítéskor. Ez érvényes a rovar- és gyomirtó szerekre, a kőolajszármazékokra és a szerves szénhidrogénekre (benzin, gázolaj, olajok), a klórozott oldószerekre, a tisztálkodó- és kozmetikai szerekre, valamint a gyógyszerre. A szervetlen anyagok közül elsősorban a tápanyaggal dúsított műtrágyák, az ételhulladékban található ammónium, az építkezésnél, égszkor, vagy a telkek tisztítása során keletkező hordalékok veszélyesek. **Úgy tartják, hogy a coliform baktériumok jelzik a vízszennyezettségét. Önállóan nem veszélyeztetik az ember egészségét.** Ellentétben a többivel,

amelyeket a vizsgálatunk során találtunk, mint: rypptosporidium parvum, gardia lamblia, salmonella, novovírus, e.coli, stb. De ezeken kívül élősködő férgek is előfordulhatnak. Mivel az Öreg-Nyitra folyó keresztül-szelei a falunkat, valóban figyelni kell és védekezni az ellen, hogy a közeli parcellákról folyóba vezessék a hulladékvizet. Azokban a háztartásokban, amelyek rákapsolódottak a vezetékes vízhálózatra, biztosított az ivóvíz minősége. Ott, ahol még kútból nyerik a vizet, időnként ajánlott vízminőség-ellenőrzést kérni a regionális közegészségügyi hivatalban.

A talaj is hasonlóképpen szennyezett lehet. Nálunk elsősorban a műtrágyahasználat,

a növényvédő szerek és a peszticidek használata miatt. A talaj tulajdonságai, mint az összetétele, a víz- és levegőtartalma, a szerves anyagok jelenléte, vagy a talaj vízmegkötő képessége közvetlen kapcsolatban van a talajban található tápanyagokkal, a növények táplálásával és a trágyázással. A talaj kémiai reakciója savas, semleges és lúgos lehet.

Úgy, ahogy a távolsági vízvezeték tartjuk a legbiztonságosabb vízforrásnak, a csatornahálózat által elszállított szennyvíz a legbiztosabb megoldás. Kérdéses, mikor épülhet csatornahálózat községünkben, ezért olyan megoldásokat kell keresni, amelyekkel a legbiztonságosabb módon kezelhetjük a szennyvizet.

A családi házakban leggyakrabban emésztőgödörrel építenek, vagy szeptikus tartályt helyeznek el. Az emésztőgödör a szennyvíz felfogására szolgáló berendezés, amelyből nem engedik ki a hulladékvizet a

felszíni-, sem a talajvízbe. Az emésztőgödörből a víztisztító állomásra szállítják a szennyvizet. Érvényes az a feltétel, amely szerint az emésztőgödörnek áthatolhatatlannak és vízhatlannak kell lennie. Az ház építési engedélye az emésztőgödör építésére is vonatkozik. Ha egy már álló házhoz később építenek emésztőgödört, akkor a falu építészeti hivatalában elegendő jelenteni a kisebb átépítési munkát. A szeptikus tartály egy víztisztító berendezés, amelyből kiengedik a megtisztított vizet a felszíni- illetve talajvízbe. A víztörvény értelmében vízi létesítménynek minősül, amelyhez nemcsak építési- és használatbavételi engedély szükséges, hanem vízkezelési engedély is,

amely lehetővé teszi a hulladék- víz kiengedését a felszíni-, vagy talajvizekbe. Ezt az engedélyt a Körzeti környezetvédelmi hivatal adja ki.

Ellenőrizni kell az emésztőgödör áthatolhatatlanságát. A családi házakban leggyakrabban az emésztőgödörbe vagy szeptikus tartályba folyik a víz a mellék-helyiségből, a fürdőszobából és a konyhából. Ezek általában az ún. munkagödörbe helyezett dréncsből és az emésztőgödörből állnak, amelyet szippantós tartálykocsival rendszeresen üríteni kell, miközben az emésztőgödörből kiszippantott tartalmat a szennyvíztisztítóba kellene szállítani. Mivel azonban az elérhető komjáti víztisztító befogadóképessége nem felel meg az oda tartozó községek igényeinek, veszélyben van az emésztőgödörök valódi kiürítése. A klasszikus beton gödörök falán átszűrődhet a tartalmuk. Manapság gyakrabban helyeznek el műanyag szeptikus

tartálynak is nevezett vízhatlan tározókat a földbe rejtve. Ezek többféle nagyságban kaphatók és az épületben élők száma, illetve a várható használat alapján lehet beszerezni. Kombinálással bővíthető a befogadóképességük. Nem roszdásodnak és hosszú az élettartamuk, leggyakrabban háromkötésű szeptikus tartályokat alkalmaznak. A probléma megoldásaként egy saját víztisztító építése is felmerülhet. A tisztító Szlovákiában vízgazdálkodási műtárgynak felel meg és megépítéséhez építési engedély szükséges. Az építési engedély kiadását, akár csak a ház építéskor, megelőzi a projektáns által kidolgozott projekt dokumentáció bemutatása. A házi víztisztítót a meghatározott szabályokkal összhangban kell megépíteni, ezek betartását a Környezetvédelmi Hivatal ellenőrzi. A száraz kerti vécék is nagy kockázatot jelentenek.

Valamennyi betegség különböző kockázati tényezők miatt alakul ki, amelyek jelenléte határozza meg azt, hogy kialakul-e egy adott betegség. Ezért válik a környezetünk az aktív egészség egyik meghatározó tényezőjévé. A mi feltételeink között ezért fenyegetőnek tűnnek azok a daganatos megbetegedések, amelyek elsősorban az emésztőrendszerben alakulnak ki, de más rendszerekben is megjelenhetnek. Nincs olyan hét, hogy ne találjunk egy új megbetegedést. Egyre gyarapodnak a parenchyma szervek - a máj, a vese és a szív - károsodásával kapcsolatos esetek. Szokatlanul magas a súlyhordó ízületek, valamint a tengelyszerkezet porcszövetének károsodása. Az utóbbi időben a pszichoszomatikus zavarok számának növekedését észleltük a nemre való tekintet nélkül. A serdülőkor utáni fiatalok is egyre gyakrabban betegek.

Minden lakosnak egészséges életkörülményeket kellene teremtenie saját magának és az utódainak ahelyett, hogy csak rábizzák magukat valakire, vagy később gyógyíttatják a betegségeket. Azzal, ha védjük, és nem mérgezzük, mi magunk is sok mindent tehetünk az életkörülményeinkért. Ha már jelentkezik a betegség, akkor elküldjük!

*Összeállította:
MUDr. Peter Frey*

A fiatal Gróf Nikoleta a nagykéri vöröskereszt új elnöke

Manapság gyakran kritizálják a fiatalokat a környezetük iránti könnyelműségük miatt, valamint azért, mert nem foglalkoznak mások gondjaival. Egy fiatal nagykéri nő a kivétel, aki önkéntesként a legfontosabb irányba, az egészség és az életmentés felé halad. Épp ez az a témakör, amelylyel a Vöröskereszt szervezete foglalkozik. Nemrég Mgr. Gróf Nikoleta lett a nagykéri helyi szervezet elnöke. Az interjúban nemcsak bemutatjuk őt, hanem az egyesület történelmét is megismerhetjük és betekintést nyerhetünk a jövőbeli elképzeléseikbe.

o Mikor és hogyan került erre a posztra?

- Januárban, az ezüst fokozatú Jánsky-érem átadásakor a polgármester megszólított azzal, hogy elvállalnám-e a Szlovákiai Vöröskereszt helyi szervezetének elnöki tisztségét. Március 8-án került sor a hivatalos kinevezésre, amikor Dojčán József, a helyi szervezet korábbi elnöke átadta a posztot. Most a szervezet működésével és az elnöki kinevezéssel ismerkedem.

o Sikerült már megismernie a nagykéri Vöröskereszt történelmét?

- A helyi szervezet élete a

huszadik század hatvanas éveibe nyúlik vissza. Sajnos a megalapítás pontos dátuma és az alapító neve nem ismert. A falu krónikájában Szőke Aladár szerepel elnökként, aki 1976-ban Dojčán Józsefnek adta át a megbízatást. Ő 2018-ig volt a helyi Vöröskereszt alapszervezet elnöke és a múltban MUDr. Milan Križan is segítette a munkáját. Valaska Erzsébetről sem feledkezhetünk meg, aki az általános orvos rendelőjében egészségügyi nővér és mindig segített az egyesületnek. Működésük alatt többféle programot szerveztek: használt ruhát gyűjtöttek, mulatságokat rendeztek, kirándulásokat és falutakarítást szerveztek és elsősegély-szolgálatként részt vettek a községi rendezvényeken is. Az alapítás óta a mai napig mintegy hetven tagja van az egyesületnek.

o Árulja el, mi motiválta önt, amikor elfogadta a kinevezést?

- Alsó tagozatos pedagógusnak tanultam a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemen. Jelenleg a helyi alapiskolában dolgozom nevelőnőként. Egyszerű ok miatt vállaltam el a szervezet elnöki tisztségét. Azért, mert úgy gondolom,

hogy nagy kár lenne, ha megszűnne a szervezet a faluban. Fontosnak tartom tájékoztatni az összes korosztályt a véradás fontosságáról. Ereinkben folyik a legértékesebb folyadék.

o Az elnöki tisztség betöltése bizonyos időt igényel, amellyel megrövidíti a magánéletét. A családjá támogatja önt?

- Úgy gondolom, hogy ami a szabadidőt illeti, az rendben van. Nem azt mondom, hogy osztogatnám, mert olyan sok van belőle, de a jó ügyért mindig találok időt.

o Véradóként ön is példával jár elő. Hányszor adott már vért, és volt szükség arra, hogy elsősegélyt nyújtson valakinek?

- Néhány éve rendszeresen adok vért és átvehettem az ezüst Jánsky-érmet. Körülbelül 20-szor adtam már vért és tovább folytatnám. Többször elsősegélyt is nyújtottam.

o Milyenek a helyi Vöröskereszt jövőbeni tervei?

- Mindenképpen szeretnék több fiatalt megszólítani és jobban a köztudatba hozni a szervezetet és a működését. Egyikünk sem tudhatja,

mikor lesz szüksége a másik segítségére. Úgy gondolom, hogy fontos megtartani a szervezetet, mivel sok potenciális véradó van, aki nem mindig hajlandó elutazni a véradás miatt és kár lenne azért, ha ezek a véradók kiesnének. Ebből a szempontból óriási lehetőséget látok abban, hogy a Nemzeti Vérátömlesztő Állomás munkatársai hajlandók kijönni a véradóik miatt és igyekszem mindent megtenni azért, hogy továbbra is sikeres legyen ez az együttműködés.

Marika Derđaková

Felújítottuk községünk szakrális emlékeit

Tavaly nyáron felújítottuk a helyi templom mellett található vallási emléket, Szent István szobrát. A restaurálást és a szobor újrafestését helyi mesterek végezték, együttműködve a Csemadok helyi

szervezetének néhány lelkes tagjával és a község alkalmazottaival. A projekt kiadásait a Cedron - Nitrava HACS (helyi akció csoport) által benyújtott kérvény alapján a Nyitra megyei önkormányzat fedezte.

Az első és a második világháború áldozatainak emlékműve

2015-ben egy új emléktáblával egészítettük ki a II. világháború áldozatainak emlékművét az új temetőben, melyen most

már az első világháborúban elesettek neve is olvasható. 2015. június 21-én került sor a kiegészített emlékmű leleplezésére. A kibővített emlékműnek köszönhetően a családtagok ezen a szim-

felújítás előtt

felújított 2015

bolikus helyen róhatják le tiszteletüket és kegyeletüket a világháborúkban elesett és a különböző külföldi, vagy katonai temetőben nyugvó ősük emléke előtt.

Községünk tavaly 1.600 euró támogatást kapott Magyarorszag kormányától, a Bethlen

Gábor Alapkezelő Zrt.-n keresztül. A projekt célja az emlékmű környékének rendbetétele volt és a megvalósítás feltételei között szerepelt az önkéntes munka bevonása. Ezért örömmel fogadtuk a Szlovákia Magyar Szülők Szövetsége helyi szervezetének javaslatát, akik önkéntes brigádot szerveztek. A két augusztusi találkozón az előkészítő munkákkal foglalkoztak, kitisztították az új temetőhöz vezető bekötő utat. A

fiatalabbak és az idősebbek is értékelték az együtt töltött vidám perceket, és a jól elvégzett munka öröme is mosolyt csal a résztvevők arcára. Az emlékmű lépcsőinek burkolatását két falubeli szakember végezte el, a betonblokkokat a lejtőbe a község alkalmazottjai helyez-

ték be és a végső, és egyben a legnagyobb feladat az utolsó percekben (2017. október 30-án) lett elvégezve, hiszen mindenszentek ünnepére és a halottak napjára a kész emlékművel akartuk meglepni a temetőbe látogatókat. Az utolsó önkéntes brigádon, amelyen

a helyi Nyugdíjas klub tagjai, a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének tagjai és a község néhány alkalmazottjai is részt vett, elültették a fákat és a bokrokat és elhelyezték a díszköveket. A résztvevők minden bizonnyal sokáig emlékeznek majd erre a

brigádra, mert igazán drámaira sikerült a zárás: azért, hogy minden munkát elvégezzünk, igencsak sietnünk kellett, mivel időközben beborult az ég és végül egy jókora vihar űzte el a munkásokat. Ez nem befolyásolta a projekt eredményét: nemcsak a hazai, hanem a más falvakból érkező látogatók is elismerően értékelték az emlékmű rendbe hozott környékét.

*Ing. Judita Valášková
Nagykér
polgármestere*

jelenlegi emlékmű

felújított szent István szobor

A kéri futball... Pozitívum? Vagy negatívum a községnek?

Gabriel Bajkai

Hamarosan megalapításának századik évfordulóját ünnepelheti a polgári társulásként működő FC Nagyker. Az elmúlt évszázad alatt több változást, átalakítást, megszűnést és újjáalakulást tudhat maga mögött a klub, amíg elnyerte a mai formáját. Abban bízva, hogy 2016 nyarán a helyi futball az utolsó újra indításon is

átesett. Az újra indulással kidolgozták a klub alapelveit, kicserélődött és bővült a társulás alaptagsága, amelyet az új vezetés választott meg. A futballról gondoskodó polgári társulás TJ Družstevník Nagyker-ről FC Nagykerre változtatta a nevét. Egy teljesen új, kizárólag hazai játékosokból álló A csapatot alakítottak ki és folytatódott a jól működő utánpótlásgondozás. A tagok akkor a nagykeri származású, Érsekújvárbán élő Bajkai Gábort választotta elnöknek, aki addig az ifjúsági csapat edzőjeként dolgozott a klubban. Miért pont rá esett a választás? A helyiek közül nem találtak olyat, aki vezetné a klubot? Senkinek sem számított már a futball a faluban? Egyebek mellett ezeket a kérdéseket is feltették az elnöknek.

o Hogyan is történt az újraindulás 2016-ban?

A sikertelen 2015/2016-os idény után, amikor az A csapat az utolsó előtti járási versenybe esett vissza, egy óriási kérdés jelent meg a klub jövője fölött. Én akkor az ifjúsági csapat edzője voltam és sajnálattam figyeltem a történéseket. Nem mondanám azt, hogy a faluban senki nem tudná irányítani a klubot. Inkább úgy fejezném ki magam, hogy a hazai tisztségviselők és a nézők akkor elvesztették a hitet. Szétestek a futball kapcsolatok, dőcögött a kommunikáció, hiányoztak az alapok és a klub szerkezete. Valószínűleg ez adott

okot arra, hogy 2016-ban Zátko Vendel tisztségviselő javasolt a klub élére és a tanács egyhangúan engem választott. Úgy láttam, hogy változásra van szükség a klubban. Elfogadtam a kihívást, mert sok ügyes és dolgos embert ismertem meg, akik segítséget ígértek nekem. A község korábban és most is jelentősen támogatja a klubot és nem utolsósorban a szurkolói gárda is népes. A nagykeriek szeretik a futballt és ki másért csinálnánk ezt, ha nem a nézőkért? A megválasztásommal támogatást kaptam a lakosoktól és igyekeztem újra elindítani a falu sportszellemisségét. A célom, hogy optimális szintre emeljük a klubot, energiát és munkakedvet adni a klub tisztségviselőinek, meghatározni bizonyos szabályokat és átadni a tapasztalataimat és a posztot az utódoknak, aki helyi, kéri lesz hozzám hasonlóan szívvel irányítja majd a klubot.

o Tesztelem az önkritikáját - úgy gondolja, hogy hasznos a klubnak?

Ahány ember, annyi féle. Úgy gondolom, hogy vannak olyan lakosok a faluban, akik nem értenek egyet a kinevezésemmel. Azt egyelőre nem lehet értékelni, hogy hasznos voltam-e a klubnak. igaz, hogy az elnökségem alatt az elmúlt nem egész két évben sok munkát elvégeztünk, de nem nekem jár a köszönet, hanem mindenkinek, aki törődik a focival. Eredményes és sportsikerek vannak mögöt-

tünk és z is, hogy felújítottuk a stadion környékét. Állítólag a szurkolótábor gyarapodása a legnagyobb pozitívum. Egyre több ember látogat ki a nagykeri futballpályára. Az csak később derül ki, hogy hasznára váltam-e a klubnak, vagy csak egy újabb ember voltam a sorban. Érzem, hogy még nem teljesen stabilizált és optimális a klub működése. Vannak még hézagok, amelyeket ki kell töltenünk.

o Említette az embereket, vagyis a tisztviselőket, akik körül veszik

Igen, így van. Szeretnék megemlíteni néhány nevet. Például Bottlik Eriket, a klub közigazdását, aki az anyagiakkal törődik. Az ISSF menedzser és kameraman, Zafko Vendel valóban sok időt tölt a foci pályán és mindenben segít. Patrik Malý az A csapat nagyszerű játékosként adta át tudását az ifjúsági csapatnak és a klub népszerűsítése is az ő feladata. Slovák Tamás is segíti az ifjúság nevelését és egyben ő az A csapat vezetője. Slovák irányítja az összes korkategória utaztatását az idegenbeli mérkőzésekre. Az autóbuszsofőrünk és a legnagyobb rajongónk, Vaš Szilvester is nagy elismerést érdemel, mivel az öt korkategóriás csapatunk miatt sok időt tölt távol a családjától. Száraz György a tanács tagja gondoskodik a pályáról és egyike azoknak, akiknek leginkább szívügye a kéri futball. A legfiatalabb játékosainkkal Jozef Uhliarik foglalkozik, aki példás munkát végez az ifjúsággal. A vezetés természetesen örül a pártfoglaltjaink által elért sporteredményeknek, de a legnagyobb örömünk az, hogy hónapról hónapra több gyerek érkezik hozzánk. A polgármester és a községi hivatal alkalmazottai is nagyban támogatnak bennünket. Nem hagyhatom ki a felsorolásból Šesták István pénztárost, Szőke Patrikot, a bizottság tagját és nem utolsósorban azokat az embereket, akik saját indíttatásból támogatják a klubot (Kóňa Pál, Bálint Péter, Máté László, Ryby Péter, Čebík Pál, Száraz Melinda, Bőjtös Roland és sokan mások). Mindenkinek köszönöm az együttműködést.

o Minden hónapban egyre több a gyerekek?

Így van. A klubban négy ifjúsági korcsoporttal dolgozunk, ez az: előkészítő, ahol 6 és 10 év közötti gyerekek vannak. Edzjük a már említett Slovák Tamás. Ebben a csoportban fiúk és lányok is vannak, akiknek fejlesztjük a sportszellemét, a szociális érzékenységüket és kitöltjük a szabadidőjüket. A 10-12 év közötti korcsoportban jelenleg tizenkét gyerek van, akik példásan képviselik a klubot és a falut. Tavaly az 5. Helyen végeztek a csoportversenyükben és idén minden adott arra, hogy címeccsett játszanak. Edzjük az elismert Jozef Uhliarik, aki hetente három-öt alkalommal foglalkozik a csapattal. Ezen kívül egy másik korcsoporttal is dolgozik, a 13 és 15 év közötti diákokkal. Akik egyébként tavaly a bajnoki címért játszottak, a záróturné összesítésében harmadikként végeztek. Az utolsó ifjúsági osztály a 15 és 19 év közötti növendékek csapata, akik tavaly elsőként végeztek, így továbbjutottak a regionális versenybe. Jelenleg a Malý – Slovák páros a csapat edzője. Az ifjúsági csapataink jelentik a jövőnket. Ezt a jelmódot követve nagy hangsúlyt fektetünk a nevelésükre. Lehet, néhányuk abbahagyja a futballozást, de sosem veszítik el a futball és a sport iránti kapcsolatukat. A focin keresztül a gyerekek elsajátítják a faluhoz tartozás érzését.

o És hogy áll a híres A csapat? Úgy hallottam, hogy megszerezték a bajnoki címet.

Pontosan. Az A csapat lett az első a 2016/2017-es idény 7. ligájában, címvédőként egyszer sem kaptunk ki. Ahogy már említettem, elsősorban hazai játékosokkal akarunk játszani és ez sikerül is. Sok tehetséges focista született Nagykerén és sokan közülük visszatértek a csapatba képviselni a klubot és a községet. 2016-ban sok játékos tért vissza, akik korábban más klubokban vendégeskedtek. Ilyen például Bátor Boris és Dániel, Száraz Marek, Tomáš Sládeček, Kőkényesi Attila, Malý Patrik, Szőke Mária. Jó társaságot és csapatot alakítottunk ki. 2017-ben visszatért Roman Sendrei és Ján Kugler. Az újraindulás óta 45 bajnoki meccset játszott le

az A csapat, amelyek mérlege 3 vereség, 4 döntetlen és 38 győzelem. Ezen kívül 2017 nyarán megnyertük a polgármesterek kupáját. Téli a telített verébajnokságban a második helyen végeztünk.

o Ez szép teljesítmény, de "Quo vadis?"...hogyan tovább?

Jó kérdés. Ahogy mondani szokás, a jövő kérdéses, csak azt jelenthetem ki biztosan, hogy ha kitart a polgármester asszony és a képviselők nagyszerű támogatása és mi a klubban továbbra is keményen fogunk dolgozni, akkor fejlődni fog a futball Nagykerén. Vannak előttünk bizonyos célok, amelyekért dolgozunk, és ez hajt bennünket előre. Most az edzőközpont megépítésén dolgozunk az iskola sportpályája mellett. Ez azért elengedhetetlen, mert 5 osztályunk van, ami mintegy hetven-nyolcvan focistát jelent. Mindez túl nagy nyomást jelent a fő stadion melletti sportpályára, így csak egy új edzőközpont építésével tudjuk orvosolni a helyzetet. A következő célunk az, hogy hatékonyabban népszerűsítsük a klubot. Több információt és hírt szeretnénk megosztani a szurkolóinknak a közösségi portálon, és ezáltal nemcsak új játékosokat próbálunk megszólítani, hanem tisztviselőket és focistákat, stb. Hiszen nem korlátozott a befogadóképességünk. És nem utolsósorban az is a célunk, hogy újra címet szerezzünk az A csapattal.

o Mit üzenne az olvasóknak és a helyi lakosoknak?

A klub nevében szeretnék köszönetet mondani Valaska Judit polgármester asszonynak, a helyi képviselőtestületnek és a községi hivatal alkalmazottainak a segítségükért. És természetesen mindenkinek hálaival tartozunk, akik segítettek abban, hogy fejlődjön a klubunk. Nagy köszönet jár a szurkolóknak, a pártfogóknak és a támogatóknak. És zárásként megkérném a szülőket, akik még nem döntöttek el, hogy elküldik-e focizni a gyerekeiket, hogy ne mérlegeljének. Minden gyermeket szívesen fogadunk.

Az FK Nagykerénél Mária Derďáková beszélgett

A bajnok A csapat és a szintén bajnok ifjúsági csapat közös fényképe (2017. június)

A Nagykeri Sakk-Klub a községi élet biztos pontja

A honlapon található leírás szerint a Nagykeri Sakk-klub egy önálló, politikamentes, érdekszervezet, amely a sakk-közösséget képviseli. Az alaposabb áttanulmányozás után kiderül, hogy a klub valóban eredményesen képviseli Nagyért és ezen kívül a községi élet biztos pontja. A hivatalos sakk-klub 1997 novemberében alakult meg. Jelenleg Bálint Sándor az elnöke, az alelnök pedig Száraz Béla. Bálint Sándor, Száraz Béla, Jozef Havran és Száraz

József a végrehajtó bizottságba tartoznak. A sakkozók októbertől márciusig csütörtökönként este edzenek a helyi kultúrházban. Nagykerén azonban már sokkal korábban kezdtek írni a sakk történetét. A játék kezdetei az elmúlt évszázad harmincas éveibe nyúlnak vissza. Az idősebb emberek elbeszélései alapján a világháborúk között a falu néhány lakosa szabadidejében szívesen sakkozott. Labai Pál diákéveiben emelkedett a sakk színvonala. Ő volt az, aki elsajátította a játékelméletet és átadta tudását a családtagjainak - Böjtös Józsefnek és Böjtös Istvánnak, akik később a Nagysurányi járás legjobbjai közé tartoztak. Az ötvenes években Rácz Rudolf is csatlakozott hozzájuk, így négytagú lett a csapat. Ebben a felállásban barátságos meccseket játszottak a környékbeli falvak csapatai ellen. Az említett játékosok egyéni versenyeken is részt vettek Nagysurányban és Érsekújvárbán. 1964-ben átalakították a sakkcsapa-

tot, amely TJ Družstevník Milanovce néven versenyzett. A Böjtös Béla vezette csapat tagja volt Labai Zoltán, Labai Pál és Böjtös István. Ebben a felállásban nagyszerű eredményeket értek el a játékosok - többször elsőként végeztek a járási csapatbajnokságon. 1970 óta folyamatosan bővült a csapat és új játékosok is érkeztek a klubba. A játékosok egyre jobb eredményeket értek el és az 1971/1972-es idényben elsőként végeztek a Nyugat-szlovákiai kerület másodosztályának versenyében, így felkerültek az első osztályba. Ez volt a helyi sakk fénykora. A verseny felében azonban a csapat műszaki okok miatt nem játszhatta le a bajnoki mérkőzéseket, ezért kilépett a versenyből. Az 1975/1976-os idény után a csapat már nem nevezett be újabb versenybe. Négy év szünet után 1980 őszén átalakult a sakkcsapat és az eredeti név alatt 1986-ig versenyeztek az Érsekújvári járásban. Labai Pál Gergely Tibor, majd Sztranyák Sándor váltja a csoport vezetésében. 1991-ben új sakk-kör alakult meg a község alapiskolájában. A vezetője Száraz István, majd Veres István volt. A diákok rendszeresen részt vettek ifjúsági versenyeken, és a csapat is többször sikeresen képviselte az alapiskolát a Táborfűz Kupán. Többéves szünet után 1997-

ben új klub alakult a faluban Nagykeri Sakk-Klub néven. Elnöke Bálint Sándor lett, aki azóta is ellátja ezt a funkciót. Tagjai pedig azok a játékosok lettek, akik 1980-tól 1988-ig képviselték a falut. Fokozatosan érkezett az erősítés, amelynek köszönhetően jelentősen javult a klub csapatainak minősége. Húsz év alatt a klub csapataiban mintegy hatvan játékos szerepelt. Közülük hatan minden bajnokságot lejátszottak. Ide tartoznak Labai Zoltán, Bálint Sándor, Stranyák Sándor, Száraz József, Keresztes Gábor és Kántor Lajos. Sakk feladványszerzésben nagyon jó eredményeket ér el Labai Zoltán és Jozef Havran. A klub megalapításának tizedik évfordulója alkalmából 2007-ben egyéni rapid sakkversenyt rendeztek Open Nagyker 2007 néven. Huszonegy klub nyolcvan játékosa vett részt a versenyen. A klub manapság nem szervez egyéni versenyeket. Sakkversenyeket például, címszerzéséért bizonyos kategóriákban, ELO pontok megszerzéséért rendeznek, de jeles alkalmakra és évfordulókra is szerveznek versenyeket. A szlovákiai sakkbajnokság a Szlovák Sakkszövetség hatáskörébe tartozik. A község vezetése támogatja a sakkozókat. Termet ad nekik az edzésekre és a bajnoki találkozókra. Fő támogatóként évente anya-

gilag is hozzájárul a klub működéséhez. A sakkozók vezetőségének elsősorban a magas átlagéletkor okoz gondot. Amíg a klub kapcsolatban volt az alapiskolával, addig különböző csapat- és egyéni versenyekre jártak a diákok, akik sikeresen képviselték az iskolájukat. Most azonban nincs olyan pedagógus az alapiskolában, aki vezethetné a sakk-kört. A klub létezése szempontjából elfogadhatatlan a jelenlegi helyzet. Csak két középiskolás tagja van a klubnak, miközben a játékosok átlagéletkora meghaladja az 50 évet. A statisztikákból kiderül, hogy a Nagykeri Sakk-Klub a harmadik legidősebb klub a Nyitrai kerületben. Bobby Fischer a sakk történelem egyik legjobb játékosa egyszer ezt mondta: "Csak akkor lehetsz jó a sakkban, ha imádsz játszani! Egyszer megleckézted az ellenfeledet, máskor ő leckézted meg téged. Pontosan erről szól a sakk." Bálint Sándor a klub elnöke így egészítette ki a gondolatot: "A sakk egy gyönyörű játék. Fejleszti a logikus gondolkodást, javítja a memóriát és növeli a kreativitást."

Mgr. Mária Derđaková

